

Spis treści

Wstęp do wydania drugiego	7
Wstęp	9
Rozdział I Średniowiecze i Renesans, a Reformacja	17
I. Rozpad jedności europejskiego dyskursu	17
II. Renesans a Reformacja	23
1. Geografia Reformacji	23
2. Północ i Południe	30
Rozdział II Teologia Reformacji	57
I. Główne idee reformatorów	59
1. „Sola Scriptura”	59
2. „Sola gratia”	69
3. „Sola fide”	81
II. Neo-Reformacja — jansenizm	88
Rozdział III Eklezjologia ojców Reformacji	93
I. „Prymarnie nieinstytucjonalny” kościół Marcina Lutra	93
II. Protestanckie próby odbudowy kościoła	102
1. Jan Kalwin	102
2. Filip Melanchton	109
3. Heinrich Bullinger i nowy kościół w Zürichu	116
4. Kościół miejski Martina Bucera	118
5. Reformacyjny neo-papalizm Jana Łaskiego	121
6. Rekapitulacja — protestancki neo-katolicyzm	128

Rozdział IV Nauka ojców Reformacji o państwie	131
I. „Bicz Boży” Marcina Lutra	131
1. „Prymarnie nieinstytucjonalna” nauka o polityce Lutra	131
2. Etap pierwszy: Luter — liberał	135
3. Etap drugi: Luter — etatysta	137
4. Antygregoriańskie <i>der Obrigkeitstaat</i>	145
II. Eklezjologia i polityka uczniów Lutra	149
1. Filip Melanchton i ewangelicy	149
2. Luteranie angielscy	153
III. Eklezjologia polityczna w Szwajcarii	155
1. Archetyp: państwo–kościół w Genewie	155
2. Zwingli i pomniejsi reformatorzy niemieckojęzyczni	157
IV. Reformowana nauka o państwie — próba rekapitulacji	162
Część II Druga fala Reformacji	167
Rozdział I Erastianizm angielski i idea Boskich Praw Królów	169
I. Religia a polityka u źródeł anglikanizmu. Erastianizm	169
II. Roztropny erastianizm Richarda Hookera	175
III. Od erastianizmu do monarszej idolatrii	180
IV. Król będący bogiem, czyli Jakub VI/I	188
V. Laicyzacja <i>Boskiego Prawa Królów</i> w XVII wieku	195
1. Thomas Hobbes, czyli erastianista wątpiący	195
2. Robert Filmer i kryzys <i>Boskiego Prawa Królów</i>	204
VI. Erastiańskie źródła rewolucyjnej tyranii	207
Rozdział II Rewolucja kalwińska	211
I. Luter i Kalwin wobec prawa do oporu	211
II. Program rewolucji światowej: odcinek francuski	218
III. Program rewolucji światowej: odcinek angielski	223
IV. Narodziny prawa do oporu	231
V. W stronę doktryny rewolucyjnej	236

VI. <i>Casus</i> jansenizmu	250
VII. Doktryna triumfującego kalwinizmu w Holandii	254

Rozdział III Druga Reformacja 267

I. Sekty rewolucyjne	267
II. Niemieccy anabaptyści	274
1. Anabaptyzm a Wojna Chłopska	274
2. Anabaptyzm a Luter	280
3. Typologia drugiej Reformacji	290
4. Szaleństwo i totalność „sola Scriptura”	305
III. Arianie w Rzeczypospolitej	307
1. Arianie a chrześcijaństwo	307
2. Arianizm polski a kalwinizm i anabaptyzm	312
3. Wewnętrzne rozłamy w ruchu ariańskim	316
IV. Levellerzy i diggerzy angielscy	322
1. Radykalizacja purytanizmu	322
2. Levellerzy	323
3. Diggerzy	326

Podsumowanie: rewolucyjny charakter Reformacji 331

I. Dekonstrukcja „Christianitas”	332
1. Rozpad jedności cywilizacyjno-politycznej Europy ...	332
2. Nacjonalistyczna demagogia niemieckich reformatorów	339
3. Partykularyzmy reformacyjne w innych krajach	343
II. Dekonstrukcja klasycznej epistemologii	346
III. Rozkład wiary religijnej	352

Bibliografia 367

Indeks osób 423